

Úvodný brífing pre médiá

Nariadenie Európskej únie o dreve (EUTR) 2013

Nariadenie Európskej únie o dreve (EUTR) je súčasťou [akčného plánu EÚ FLEGT](#) (o presadzovaní práva, štátnom dozore a obchode v lesnom hospodárstve), ktorý má prispieť k potlačeniu nelegálnej ťažby dreva vo svete.

Svetové lesy – významný prírodný zdroj

Od lesov čiastočne alebo úplne závisí živobytie 1,3 miliardy chudobných ľudí na svete. Lesy nielenže pomáhajú týmto komunitám prežiť, ale prispievajú aj k zmierneniu zmeny klímy a prispôsobeniu sa tejto zmene, podporujú biodiverzitu a zohrávajú zásadnú úlohu pri ochrane životného prostredia, napríklad tým, že zabraňujú šíreniu púští a erózii. Lesy sú cenné aj z hospodárskeho hľadiska. Lesy a stromy prinášajú príjmy vo výške minimálne 180 miliárd EUR ročne pochádzajúce z dreva, palivového dreva a iných lesných produktov okrem dreva.¹

Nelegálna ťažba dreva – v čom je problém?

Nelegálna ťažba dreva, teda výrub stromov v rozpore so zákonmi alebo inými právnymi predpismi v *krajine ťažby*, má závažný **hospodársky, environmentálny a spoločenský vplyv** na niektoré z najväčších zostávajúcich lesov na svete a na miliardy ľudí, ktorí sú s nimi spätí.

Spôsobuje **stratu príjmov** (odhadom 7 miliárd EUR ročne), **podkopáva úsilie operátorov, ktorí dodržiavajú zákony** a súvisí s **odlesňovaním, stratou biodiverzity** a vypúšťaním **skleníkových plynov**, a takisto aj so **spormi** o pôdu a surovinové zdroje a **oslabením vplyvu** domorodých komunit.

Úloha Európskej únie (EÚ)

V roku 2011 sa v EÚ zrealizovalo 35 % globálneho obchodu s primárnymi výrobkami z dreva (37,8 miliardy EUR). Je ťažké odhadnúť, aké percento tohto obchodu sa uskutočnilo s nelegálne vyťaženým drevom, ale vieme, že EÚ je významným vývozným trhom pre krajiny, v ktorých je problematika nelegálnych praktík a slabej úrovne dozoru v lesnom hospodárstve najzávažnejšia.

Povolením dreva a výrobkov z dreva, ktoré môžu na trh EÚ potenciálne prichádzať z nelegálnych zdrojov podkopávame snahu krajín produkujúcich drevo v oblasti boja proti nezákonnej ťažbe a v podstate danú prax udržiavame.

Reakcia EÚ – akčný plán FLEGT

Nelegálna ťažba dreva je dlhodobým problémom, avšak až v 90. rokoch minulého storočia sa výskumom v krajinách, ako sú napr. Kambodža a Indonézia, zistila jeho závažnosť. Otázka sa stala predmetom medzivládnej diskusie v rámci akčného programu G8 o lesoch v roku 1998.

V roku 2003 bol prijatý [akčný plán FLEGT \(o presadzovaní práva, štátnom dozore a obchode v lesnom hospodárstve\)](#) s cieľom riešiť túto problematiku na úrovni EÚ. Plán prináša viacero opatrení s cieľom vylúčiť z nášho trhu nezákonne vyťažené drevo, zlepšiť dodávky legálneho dreva a zvýšiť dopyt po výrobkoch zo zodpovedne vyprodukovaného dreva. Dvomi kľúčovými prvkami akčného plánu sú **nariadenie EÚ o dreve (EUTR)** a [dobrovoľné dohody o partnerstve](#) (dvojstranné obchodné zmluvy s krajinami vyvážajúcimi drevo, ktoré pomáhajú zabrániť umiestňovaniu nezákonne vyťaženého dreva na trh EÚ).

1 Zdroj FAO – hodnotenie lesných zdrojov z roku 2010

Nariadenie EÚ o dreve – prehľad

[Nariadenie o dreve \(EUTR\)](#) – nariadenie (EÚ) č. 995/2010, bolo prijaté dňa 20. októbra 2010 a dňom 3. marca 2013 bude účinné vo všetkých členských štátoch EÚ. Zakazuje umiestňovať nelegálne vyťažené drevo a výrobky z takéhoto dreva na trh EÚ. Nariadenie rozlišuje subjekty pôsobiace v oblasti obchodu s drevom alebo výrobkami z dreva a zaraďuje ich do dvoch kategórií – do kategórie operátorov a kategórie obchodníkov. Každá kategória má rôzne povinnosti.

Na koho sa nariadenie vzťahuje?

Operátori sa v nariadení vymedzujú ako tí, ktorí umiestňujú drevo alebo výrobky z dreva na trh EÚ prvýkrát, a ktorí musia zaviesť systém riadenia rizika alebo systém [náležitej starostlivosti](#). Obchodníci sa v nariadení EUTR vymedzujú ako tí, ktorí predávajú alebo nakupujú drevo alebo výrobky z dreva, ktoré už boli umiestnené na trh v EÚ, a sú povinní uchovávať informácie o svojich dodávateľoch a zákazníkoch tak, aby výrobky z dreva bolo možné v prípade potreby ľahko vysledovať.

Na čo sa nariadenie vzťahuje?

Nariadenie sa vzťahuje na drevo a výrobky z dreva vyťažené a vyrobené v EÚ, ako aj dovezené z krajín mimo EÚ. Vzťahuje sa na širokú škálu dreva a výrobkov z dreva, nie však na všetky. Úplný zoznam výrobkov, na ktoré sa nariadenie vzťahuje, možno nájsť v prílohe k nariadeniu o dreve.

Sekundárne právne predpisy

Nariadenie o dreve dopĺňajú dva ďalšie právne predpisy, ktoré podrobnejšie špecifikujú konkrétne body práva:

1. nariadenie o pravidlách uznávania a zrušenia uznania monitorovacích organizácií:
[delegované nariadenie Komisie](#) (EÚ) č. 363/2012
2. nariadenie na zabezpečenie jednotného uplatňovania právnych predpisov:
[vykonávacie nariadenie Komisie](#) (EÚ) č. 607/2012

Dobrovoľné dohody o partnerstve – prehľad

Dobrovoľné dohody o partnerstve sú dvojstranné zmluvy s krajinami produkujúcimi drevo. Tieto zmluvy umožňujú EÚ uspokojiť dopyt po legálnom dreve, ale zároveň zabezpečujú technickú pomoc a budovanie kapacít vlády, súkromného sektoru a občianskej spoločnosti príslušnej krajiny. Z krajín, ktoré majú uzavretú platnú dohodu o partnerstve s EÚ, sa na trh EÚ môže dostať iba drevo a výrobky z dreva, na ktoré sa vzťahuje licencia FLEGT. Tieto výrobky sa považujú za produkty spĺňajúce nariadenie o dreve.

K októbru 2012 sú podpísané dobrovoľné dohody o partnerstve s Ghanou, Konžskou republikou, Kamerunom, Stredoafričskou republikou a Libériou, Indonézia ju podpíše v roku 2013. Okrem toho sa rokujú s Demokratickou republikou Kongo, Gabonom, Malajziou a Vietnamom a rokovania sa začali s Guyanou, Hondurasom a s Laosom.